

26 år med svart arbeid

Av Thor Sørli

En av de første vi møter i gruve 7, er Svein Jonny Albrigtsen. Svart i fjeset og klar for ei ny økt i gruva, eller som rett skal være; han skal passe på hva som skjer rundt bygningsmassen og har jobb å gjøre i verkstedet. Når vi ber gutta i gruve 7 om å peke ut en verdig representant for arbeiderne, er det Svein Jonny de peker på. Det er greit for han, og han har vært avbildet i ei bok før, men la oss ta dette fra begynnelsen.

Svein Jonny kom til Svalbard i 1974, og veien videre var kanskje pekt ut allerede da, for far hans jobba i gruva. I 1985 startet han selv i jakten på det sorte gull, og Gruve 7 var arbeidsplassen i flere år. Så var han innom Gruve 3, før ferden i 2001 igjen gikk tilbake til Gruve 7, og det er her vi treffer han i dag.

Fremtiden da, etter alle disse år i gruvene? Svein Jonny er en optimistisk kar, og signalene om fortsatt gruvedrift i området rundt Longyearbyen, er bedre og sterkere enn på lenge. Flere interessante forekomster i Bassen/Operafjellet er til vurdering og utsiktene virker lyse, men slik har det ikke alltid vært. Det har vært langt tøffere tider før, da prisen på kull var lav og lønningene ikke så mye å skryte av. Nå er interessen for kullet på Svalbard på topp og både lønnen og det meste rundt det å bo på Svalbard er riktig bra. Det er likevel et par momenter som Svein

Jonny gjerne skulle få gjort noe med; priser på flyreiser til fastlandet og at det er for få yrkesrettede tilbud på den videregående skole. Det presser flere familier til å forlate Svalbard.

Når vi kommer inn på jobben i gruva og hva positivt han vil si om den, kommer svaret raskt; det gode samholdet og kameratskapet blant arbeiderne i gruva. Det kan Svein Jonny ikke få fullrost nok, og når vi som snarest kommer inn på tidligere sjef for SNSK, Robert Hermansen, er også svaret klart; han var en god sjef som kunne gruvedrift og som forsto gruvearbeiderne.

Farlig i gruva? Svein Jonny opplever at han har en trygg arbeidsplass. Sikkerheten kommer alltid foran alt, og med de rutiner og den teknologien de har tilgjengelig, har de gjort risikoelementene så få og små som mulig. Situasjonen hos gruvearbeiderne i nærliggende Barentsburg vil han helst ikke kommentere.

Et fenomen som av og til skaper trøbbel og ødeleggelser på utstyret i gruvene, er de såkalte «negerskoltene» eller «negroheads» som de heter på engelsk. Det er kulerunde leirsteinsknoller på ca 20 cm i diameter, som kan treffes på i kullfløtsen eller som en vortelignende knoll fra heng eller ligg. De er knallharde og ødelegger borskjæret og kuttknivene når de skjærer borti i den. For å unngå problemer blir disse utvekster slått løs fra hengen, for å unngå at de senere uforvarende løsner og skader folk.

Svein Jonny kommer på en ting han glemte å si når vi snakket om dagens forhold på Svalbard. I de senere årene har regelverket og byråkratiet også nådd Svalbard. Mye av det «enkle livet», var bedre før, mener han. Kan det stilles dumme spørsmål? Vi prøver oss på om han har sett isbjørn noen gang. Typisk turistspørsmål, flirer Svein Jonny. Joda, han har sett isbjørn flere ganger og holdt faktisk på å kjøre på en stor branne på vei på jobb, så da vet vi det.

På arbeidsbrakka henger et artig bilde, som jeg tok bilde av. Svein Jonny og noen flere arbeider i kullsort arbeidsantrekk står inne på et kritthvitt bad og omkranser et badekar med en nedsunken dame med sjampagneglass i hånden og en lyskandelaber ved siden. Et skikkelig svart hvitt bilde som gutta i gruva hadde mye moro med. Det ble tatt i forbindelse med utgivelsen av boka «Fra sort kull til varme bad: en reise til verdens nordligste samfunn - Longyearbyen på Svalbard (Arne Oscar Holm 2000, fotograf Kristin Stoltz). Gruvesjefen den gang var Jack Thomassen og de ønsket å spille han et puss. Guttene i gruva sendte han en kopi av bildet, der de uttrykte et klart ønske om kvinnelige arbeidere i gruva og bedre badeforhold....

Bildet fotograf Kristin Stoltz tok av Svein Jonny og kollegaer i gruve 7. Foto © Kristin Stoltz.

Mange fastboende på Svalbard har hytte. For oss kan det kanskje virke rart; de lever jo så fritt og borte fra kjas og mas, at kan en hytte være noe for dem? Svein Jonny har ikke noen hytte, men forstår godt hvorfor det er så populært. Ei hytte er også her gull verd, for også her er det av og til nødvendig

å «kunne rømme fra stedet med aldri fri», så synet på hytte er slik sett det samme som for alle oss andre.

Vi takker Svein Jonny for praten, og så bærer det inn i gruva.

49e année sur site EXPOSITION INTERNATIONALE
Mineral & Gem
À SAINTE-MARIE-AUX-MINES
1963 - 2012

23. & 24. JUNI 2012
21. & 22. JUNI 2012 PRO 2012
FÜR FACHBESUCHER
SAINTE-MARIE-AUX-MINES

Tradition im Elsass

info@sainte-marie-mineral.com / +33(0)3.89.73.53.52 www.sainte-marie-mineral.com